การศึกษาสถานการณ์การบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

The Study of Law Enforcement Situation in Controlling Health Hazardous Businesses According to the Public Health Act BE ๒๕๓๕

นางสาวสกุณา คุณวโรตม์ และคณะ
ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย

๑) ความเป็นมาหรือหลักการและเหตุผล

กรมอนามัย ได้มีการปรับกระบวนทัศน์ใหม่ จากแต่เดิมงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมจะมองเพียงด้านการส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดี แต่หากมองในมิติใหม่นั้นทิศทางในการขับเคลื่อนงานอนามัยสิ่งแวดล้อม คือการคุ้มครองสุขภาพและป้องกันปัจจัยเสี่ยงจากผลกระทบจากสิ่งแวดล้อม พระราชบัญญัติการสาธารณสุข รวมไปถึงกฎกระทรวง ประกาศกระทรวงที่ออกตามความในกฎหมายการสาธารณสุขจึงมีการปรับปรุงแก้ไข หรือยกร่างขึ้นใหม่ เพื่อให้มีความสอดคล้องไปกับทิศทางการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน และสามารถบังคับใช้กฎหมายได้มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้การทำงานในอนาคตดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและทันต่อสถานการณ์

จากสภาวการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วของสังคม การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร การขยายตัวทางเศรษฐกิจ ทำให้การดำเนินชีวิตของประชาชนในด้านต่างๆต้องปรับเปลี่ยน เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย ทั้งเรื่องของการดำเนินชีวิต การอุปโภค บริโภค รวมไปจนถึงการประกอบอาชีพและประกอบกิจการหลายอย่างที่มีการพัฒนาและปรับเปลี่ยนไป ทำให้มีการเกิดขึ้นของกิจการประเภทต่างๆที่แตกต่างไปจากเดิม

ราชการส่วนท้องถิ่นหลายที่ประสบปัญหาในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ความไม่พร้อมของบุคลากร ปัญหาขีดจำกัดทางด้านความรู้ ความสามารถ อัตรากำลังคน การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐส่วนกลาง รวมไปถึงเรื่องงบประมาณในการดำเนินการ จึงพบว่าปัญหาที่เกิดในพื้นที่ไม่สามารถดำเนินการแก้ไขให้หมดไปได้ ทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการแก้ไขปัญหายังมีน้อยและจำกัด การใช้กฎหมายจึงเป็นอีกหนึ่งกลไกสำคัญและเครื่องมือที่จะช่วยให้ท้องถิ่นสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงไปของสังคมได้ อีกทั้งหน่วยงานภาครัฐส่วนกลางที่เกี่ยวข้องก็ยังมีปัญหาอุปสรรคในเรื่องจำนวนคนที่จำกัดทำให้ไม่สามารถ สนับสนุนท้องถิ่นเพื่อการดำเนินงานได้อย่างทั่วถึงและไม่ครอบคลุม แต่เดิมท้องถิ่นหลายแห่งใช้เพียงมาตรการรณรงค์ในเรื่องต่างๆ แต่ในปัจจุบันพบว่าหลายท้องถิ่นที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐส่วนกลางที่เกี่ยวข้องมีการส่งเสริมและนำมาตรการทางกฎหมายมาใช้ทำให้การดำเนินงานเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและง่ายดายกว่าแต่ก่อน เนื่องจากรณรงค์อย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะแก้ไขปัญหาได้ แต่หากมีการนำกฎหมายมาเป็นตัวหลักเป็นตัวบังคับให้เกิดการดำเนินงาน

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองประชาชนด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน โดยมีบทบัญญัติว่าด้วยการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย สุขลักษณะของอาคาร เหตุ

รำคาญ การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ การควบคุมตลาด สถานที่จำหน่ายอาหารและสถานที่สะสมอาหาร และการควบคุมการจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ จะเห็นได้ว่าครอบคลุมทั้งกิจกรรมการกระทำทุกอย่าง และกิจการประเภทต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน ตั้งแต่ระดับครัวเรือน ชุมชน ตลอดจนกิจการขนาดเล็กจนถึงกิจการขนาดใหญ่ โดยกฎหมายสาธารณสุขนี้ใช้หลักการกระจายอำนาจให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นเพื่อใช้บังคับในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้น สำหรับการควบคุมดูแลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ แม้ว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้ประกาศกำหนดรายชื่อกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในประกาศกระทรวงสาธารณสุขแล้ว แต่ก็ยังมีราชการส่วนท้องถิ่นบางแห่งที่ยังมิได้ออกข้อกำหนดของท้องถิ่นจึงทำให้กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดไม่ถูกควบคุมในเขตราชการส่วนท้องถิ่นนั้นๆ เนื่องจากราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องควบคุมในท้องถิ่นนั้นเสียก่อนโดยอาจไม่จำเป็นต้องกำหนดทุกประเภทกิจการ กล่าวคือจะกำหนดกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนเป็นกิจการที่ต้องควบคุมในท้องถิ่นก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับว่ากิจการนั้นเป็นปัญหาในเขตท้องถิ่นนั้นหรือไม่

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข ได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๕/๒๕๓๘ และฉบับที่ประกาศเพิ่มเติม เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยมีกิจการทั้งหมด ๑๓ กลุ่ม รวม ๑๓๕ ประเภท (ข้อมูล ณ วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗) ซึ่งได้มีการประกาศใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว ดังนั้น ทำให้ต้องมีการศึกษาติดตามประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายเพื่อทราบสถานการณ์การดำเนินงานบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอันจะเป็นการสะท้อนให้เห็นปัญหา อุปสรรค ตลอดจนแนวทางการแก้ไขปัญหาต่างๆ รวมทั้งข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานและการปรับปรุงแก้ไขข้อบัญญัติกฎหมายให้มีความเหมาะสมกับสภาวการณ์ของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

๒) วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสถานการณ์การบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓) วิธีดำเนินการ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) โดยเลือกศึกษาเฉพาะในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นชุมชนเขตเมืองที่มีปัญหาด้านสาธารณสุขมาก ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับเทศบาลนคร เทศบาลเมือง และกรุงเทพมหานคร จำนวน ๒๐๖ แห่ง ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ความถี่ และร้อยละ

<u>๓.๑ มีขั้นตอนการดำเนินการศึกษา ดังนี้</u>

(๑) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการ

ประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพประเภทต่างๆ คู่มือการดำเนินงานตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เรื่องต่างๆ เอกสารรายงาน รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความ และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๒) พัฒนาจัดทำเครื่องมือและนำเครื่องมือไปทดลองใช้

(๓) คัดเลือกพื้นที่ศึกษา และกลุ่มตัวอย่าง

(๔) การสัมภาษณ์และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการดำเนินงานตามขั้นตอนการใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากผู้ปฏิบัติงานที่เข้าประชุม/อบรม/สัมมนาร่วมกับศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุขในโอกาสต่างๆ เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดขอบเขตการศึกษาวิจัย

(๕) จัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และลงประกาศเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

(๖) เก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ - ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘

(๗) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

(๘) สรุปผลการศึกษา

(๙) จัดทำรายงานการศึกษาฉบับสมบูรณ์และเผยแพร่รายงานการศึกษาผ่านช่องทางต่างๆ

๓.๒ กรอบแนวคิดการศึกษา

การศึกษาสถานการณ์การบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มีกรอบแนวความคิดในการศึกษาครั้งนี้โดยสำรวจข้อมูลการออกข้อกำหนดของท้องถิ่นในการควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับเทศบาลนคร เทศบาลเมือง และกรุงเทพมหานคร ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมาย ปัญหาและอุปสรรค แนวทางหรือวิธีการแก้ไขปัญหา พร้อมทั้งข้อเสนอแนะต่อแนวทางการบังคับใช้กฎหมาย การพัฒนากฎหมายและข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ ตลอดจนความต้องการสิ่งสนับสนุนด้านต่างๆ

๔) ผลการจัดการความรู้หรือการทดลองใช้นวัตกรรม

การศึกษาสถานการณ์การบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับเทศบาลนคร เทศบาลเมือง และกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้ดำเนินเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างระหว่างวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ - ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ โดยพิจารณาใน ๓ ประเด็น ได้แก่

ส่วนที่ ๑ : ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ ๒ : การติดตามประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

๒.๑ สถานการณ์การออกข้อกำหนดของท้องถิ่นเพื่อกำกับดูแลการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขซึ่งออกตามความในมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

๒.๒ ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

๒.๓ แนวทางหรือวิธีปฏิบัติสำหรับการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ซึ่งผลการศึกษาในแต่ละส่วนสรุปได้ดังนี้

ผลการศึกษาส่วนที่ ๑ : ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลการศึกษาครั้งนี้ ได้จากการสร้างแบบสอบถามและจัดส่งให้กลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์ รวมจำนวน ๒๐๖ แห่ง โดยให้ส่งกลับมายังกรมอนามัยภายในช่วงเวลาที่กำหนด คือวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ เมื่อครบกำหนดเวลาตอบกลับ ผู้ศึกษาได้รับแบบสอบถามรวมทั้งสิ้น ๑๕๗ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๒๐ โดยได้รับการตอบกลับแบบสอบถามจากเทศบาลนครและกรุงเทพมหานคร จำนวน ๒๗ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๐๙ เทศบาลเมือง จำนวน ๑๓๐ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๒๙ ผู้ตอบแบบสอบถามจากหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับเทศบาลนครและกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง(ร้อยละ ๖๒.๙๖) มีอายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี (ร้อยละ ๔๐.๒๔) โดยดำรงตำแหน่งในระดับผู้ปฏิบัติงาน ร้อยละ ๖๒.๙๖ และดำรงตำแหน่งในระดับผู้บริหารหรือหัวหน้ากลุ่มงาน ร้อยละ ๓๗.๐๔ สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามจากหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับเทศบาลเมืองส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ ๕๗.๖๙) มีอายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี(ร้อยละ ๔๓.๐๘) โดยดำรงตำแหน่งในระดับผู้ปฏิบัติงาน ร้อยละ ๕๓.๘๕ และดำรงตำแหน่งในระดับผู้บริหารหรือหัวหน้ากลุ่มงาน ร้อยละ ๔๖.๑๕

ผลการศึกษาส่วนที่ ๒ : การติดตามประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

๒.๑ สถานการณ์การออกข้อกำหนดของท้องถิ่น

การออกข้อกำหนดของท้องถิ่นเพื่อกำกับดูแลการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุขอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข ที่ ๕/๒๕๓๘ และฉบับที่ประกาศเพิ่มเติม เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยมีกลุ่มกิจการ ๑๓ กลุ่ม รวม ๑๓๕ ประเภท พบว่า จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้ตอบกลับแบบสอบถาม ๑๕๗ แห่ง มีการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น ๑๕๕ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๗๓ ออกข้อกำหนดของท้องถิ่นครบทุกประเภทกิจการตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ทั้งหมด ๑๓๕ ประเภท) จำนวน ๗๐ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๑๖ ออกข้อกำหนดของท้องถิ่นไม่ครบทุกประเภทกิจการ (ไม่ครบ ๑๓๕ ประเภท) จำนวน ๘๕ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๘๔

จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมจำนวน ๑๕๕ แห่ง ที่มีการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น พบว่า ประเภทกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ได้มีการออกข้อกำหนดของท้องถิ่นมากที่สุดห้าลำดับแรก คือ กิจการที่ ๙(๑๖) การประกอบกิจการให้บริการเลี้ยงและดูแลเด็กที่บ้าน ร้อยละ ๓๔.๘๔ (จากเทศบาลนครและกรุงเทพมหานคร ๒๗ แห่ง พบว่า ยังไม่ได้มีการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น ๑๓ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๑๕ เทศบาลเมือง ๑๒๘ แห่ง ยังไม่ได้มีการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น ๔๑ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๐๓) รองลงมาคือ กิจการที่ ๑๓(๑๐) กิจการท่าเทียบเรือประมง สะพานปลา หรือแพปลา ร้อยละ ๓๐.๓๒ (จากเทศบาลนครและกรุงเทพมหานคร ๒๗ แห่ง พบว่า ยังไม่ได้มีการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น ๑๒ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๔๔ เทศบาลเมือง ๑๒๘ แห่ง ยังไม่ได้มีการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น ๓๕ แห่ง คิดเป็นร้อยละ

๒๗.๓๔) กิจการที่ ๙(๑๗) การประกอบกิจการให้บริการดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน ร้อยละ ๒๙.๐๓ (จากเทศบาลนครและกรุงเทพมหานคร ๒๗ แห่ง พบว่า ยังไม่ได้มีการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น ๑๑ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๗๔ เทศบาลเมือง ๑๒๘ แห่ง ยังไม่ได้มีการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น ๓๔ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๕๖) กิจการที่ ๙ (๑) กิจการสปาเพื่อสุขภาพ เว้นแต่เป็นการให้บริการในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล ร้อยละ ๒๒.๕๘ (จากเทศบาลนครและกรุงเทพมหานคร ๒๗ แห่ง พบว่า ยังไม่ได้มีการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น ๑๐ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๐๔ เทศบาลเมือง ๑๒๘ แห่ง ยังไม่ได้มีการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น ๒๕ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๕๓) และกิจการที่ ๙(๑๕) การสักผิวหนัง การเจาะหูหรือเจาะอวัยวะอื่น ร้อยละ ๒๒.๕๘ (จากเทศบาลนครและกรุงเทพมหานคร ๒๗ แห่ง พบว่า ยังไม่ได้มีการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น ๗ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๙๓ เทศบาลเมือง ๑๒๘ แห่ง ยังไม่ได้มีการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น ๒๘ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘๘) ตามลำดับ

๒.๒ ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

จากการสอบถามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งหมด ๑๕๗ แห่ง เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินงานบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมดูแลการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย ๙๕ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๕๑ และไม่มีปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย ๖๒ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๔๙ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายสามารถแบ่งเป็น ๔ ประเด็น คือ

(๑) ปัญหาอุปสรรคในด้านการตีความหมายของคำนิยามหรือขอบเขตความหมายของประเภทกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขซึ่งออกตามความในมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

(๒) ปัญหาอุปสรรคในด้านวิชาการ

(๓) ปัญหาอุปสรรคในด้านมาตรการทางกฎหมาย

(๔) ปัญหาอุปสรรคในด้านอื่นๆ

รายละเอียดดังนี้

(๑) ปัญหาอุปสรรคในด้านการตีความหมายของคำนิยามหรือขอบเขตความหมายของประเภทกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขซึ่งออกตามความในมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนี้

(๑.๑) มีปัญหาเกี่ยวกับการตีความ ขอบเขต ความหมายของคำในรายชื่อประเภทกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งกิจการบางประเภทกำหนดไว้ไม่ชัดเจน ยังมีความคลุมเครือ ทำให้สามารถตีความได้หลายด้าน ประกอบกับในทางปฏิบัติบางประเภทกิจการมีลักษณะของการประกอบกิจกรรมหลายอย่างรวมอยู่ด้วยกันแบบครบวงจร เช่น สถานบริการนวดแผนไทยบางแห่งมีการให้บริการสปา และให้บริการเสริมสวยด้วย เป็นต้น ดังนั้นควรมีคำอธิบายหรือนิยามศัพท์ขอบเขตความหมายของกิจการแต่ละประเภทให้ชัดเจน รวมทั้งควรมีคำแนะนำในการปฏิบัติงานสำหรับเจ้าพนักงานท้องถิ่น เพื่อให้ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติจริงเนื่องจากบุคลากรในแต่ละท้องถิ่นมีผู้ปฏิบัติงานที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกันออกไป อีกทั้งท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการตีความตามกฎหมาย

(๑.๒) ปัจจุบันมีลักษณะของการประกอบกิจการหรือกิจกรรมการให้บริการที่แปลกใหม่มากขึ้น เช่น การบริการอินเตอร์เน็ต ร้านเกมส์ การเคลือบสีหรือแว๊ปสีรถยนต์ การให้บริการเช่าสนามกีฬาฟุตซอล เป็นต้น ซึ่งการตีความตามคำนิยามและขอบเขตความหมายจากรายชื่อกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดอาจจะยังไม่สามารถตีความได้ครอบคลุมถึงกิจการที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น การล้างรูป ปัจจุบันใช้ระบบคอมพิวเตอร์และปริ๊นด้วยเครื่อง การประกอบกิจการตู้เกมส์ ปัจจุบันใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ดังนั้น ควรเร่งดำเนินการศึกษาผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการประเภทต่างๆ ที่เกิดขึ้นใหม่ และประกาศกำหนดให้เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน

ตัวอย่างประเด็นที่มีปัญหาด้านการตีความหมายของคำนิยามหรือขอบเขตความหมายของประเภทกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ แยกตามประเภทกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ดังนี้

- กิจการข้อ “๑(๑) การเลี้ยงสัตว์บก สัตว์ปีก สัตว์น้ำ สัตว์เลื้อยคลาน หรือแมลง” มีปัญหาการตีความขอบเขตความหมายของคำนิยาม เช่น กรณีการเลี้ยงไก่ชน การเลี้ยงไว้เพื่อดูเล่นเป็นงานอดิเรก หรือเลี้ยงเพื่อบริโภคในครัวเรือนเข้าข่ายกิจการข้อนี้หรือไม่ หรือกรณีที่ในบางพื้นที่มีการเลี้ยงสัตว์เพื่อประกอบอาชีพในครัวเรือนเป็นส่วนใหญ่ ราชการส่วนท้องถิ่นต้องควบคุมดูแลการประกอบกิจการหรือไม่อย่างไร หรือกรณีที่นำสัตว์มาพักไว้ชั่วคราวโดยไม่ค้างคืนเพื่อรอส่งไปโรงฆ่าสัตว์ เข้าข่ายกิจการข้อนี้หรือไม่

- กิจการข้อ “๑(๓) การประกอบกิจการเลี้ยง รวบรวมสัตว์ หรือธุรกิจอื่นใด อันมีลักษณะทำนองเดียวกันเพื่อให้ประชาชนเข้าชมหรือเพื่อประโยชน์ของกิจการนั้น ทั้งนี้ จะมีการเรียกเก็บค่าดูหรือค่าบริการไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมหรือไม่ก็ตาม” มีปัญหาการตีความว่า กรณีการเลี้ยงสัตว์ป่าในร้านอาหารเพื่อจูงใจให้ลูกค้าเข้าร้านนั้นถือว่าเป็นการเลี้ยงสัตว์เพื่อให้เข้าชมซึ่งเข้าข่ายกิจการข้อนี้หรือไม่

- กิจการข้อ “๒(๑) การฆ่าสัตว์ ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การเร่ขาย การขายในตลาดและการฆ่าเพื่อบริโภคในครัวเรือน” มีปัญหาการตีความและขอบเขตความหมายว่า ครอบคลุมถึงกรณีการแบ่งบรรจุเนื้อสัตว์ด้วยหรือไม่และกรณีการฆ่าสัตว์บนทางเท้าในช่วงเทศกาลตรุษจีนให้ถือเป็นกรณียกเว้นด้วยหรือไม่หรือราชการส่วนท้องถิ่นต้องควบคุมดูแลอย่างไร

- กิจการข้อ “๒(๒) การฟอกหนังสัตว์ ขนสัตว์ การสะสมหนังสัตว์ ขนสัตว์ที่ยังมิได้ฟอก” และกิจการข้อ “๒(๓) การสะสมเขาสัตว์ กระดูกสัตว์ที่ยังมิได้แปรรูป” มีปัญหาการตีความว่า การสะสมหนังสัตว์ชนิดแผ่นที่ฟอกแล้ว เข้าข่ายกิจการข้อนี้หรือไม่ หรือกรณีสะสมไว้ประดับตกแต่งบ้านแต่มีจำนวนมากเข้าข่ายกิจการที่ต้องขออนุญาตหรือไม่หรือต้องควบคุมดูแลอย่างไร

- กิจการข้อ “๓(๒) การผลิตกะปิ น้ำพริกแกง น้ำพริกเผา น้ำปลา น้ำเคย น้ำบูดู ไตปลาเต้าเจี้ยว ซีอิ้ว หอยดอง หรือซอสปรุงรสอื่นๆ ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน” มีปัญหาการตีความ คำว่า “ซอสปรุงรส” ให้หมายรวมถึง น้ำจิ้มสุกี้ น้ำปลาหวาน ซอสพริก วาซาบิ ด้วยหรือไม่ หรือเข้าข่ายกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพข้ออื่นใดหรือไม่

- กิจการข้อ “๓(๕) การนึ่ง การต้ม การเคี่ยว การตาก หรือวิธีอื่นใดในการผลิตอาหารจากสัตว์ พืช ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การเร่ขาย การขายในตลาด และการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน” มีปัญหาการตีความ

ว่า กรณีการทำปูอัด การทำสังขยา และน้ำสลัด เข้าข่ายกิจการข้อนี้หรือไม่ หรือเข้าข่ายกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพข้ออื่นใดหรือไม่

- กิจการข้อ “๓(๑๐) การประกอบกิจการการทำขนมปังสด ขนมปังแห้ง จันอับ ขนมเปี๊ยะ” มีปัญหาการตีความและขอบเขตความหมายว่า กรณีการทำขนมเค้ก ขนมวุ้น เข้าข่ายกิจการข้อนี้หรือไม่ หรือเข้าข่ายกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพข้ออื่นใดหรือไม่

- กิจการข้อ “๓(๑๒) การผลิตน้ำอัดลม น้ำหวาน น้ำโซดา น้ำถั่วเหลือง เครื่องดื่มชนิดต่างๆบรรจุกระป๋อง ขวดหรือภาชนะอื่นใด ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน” มีปัญหาการตีความและขอบเขตความหมายว่า ให้หมายความรวมถึงกรณีตู้จำหน่ายเครื่องดื่มบรรจุกระป๋อง ขวด หรือภาชนะอื่นใดที่หยอดเหรียญอัตโนมัติด้วยหรือไม่

- กิจการข้อ “๓(๑๓) การผลิต การแบ่งบรรจุน้ำตาล” มีปัญหาการตีความและขอบเขตความหมายว่า กรณีการผลิตน้ำอ้อยสด น้ำตาลสด หรือกรณีการสะสมกากน้ำตาล เข้าข่ายกิจการข้อนี้หรือไม่ หรือเข้าข่ายกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพข้ออื่นใดหรือไม่

- กิจการข้อ “๓(๑๔) การผลิตผลิตภัณฑ์จากน้ำนมวัว” มีปัญหาการตีความและขอบเขตความหมายว่า การผลิตเต้าหู้นมสด เข้าข่ายกิจการข้อนี้หรือไม่ หรือเข้าข่ายกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพข้ออื่นใดหรือไม่

- กิจการข้อ “๓(๑๕) การผลิต การแบ่งบรรจุเอททิลแอลกอฮอล์ สุรา เบียร์ น้ำส้มสายชู” มีปัญหาการตีความและขอบเขตความหมายว่า กรณีร้านที่ผลิตและจำหน่ายเหล้ายาดอง หรือผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมที่มีเอททิลแอลกอฮอลล์ เข้าข่ายกิจการข้อนี้หรือไม่ หรือเข้าข่ายกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ข้ออื่นใดหรือไม่

- กิจการข้อ “๓(๑๙) การผลิตน้ำกลั่น น้ำบริโภค” มีปัญหาการตีความและขอบเขตความหมายว่า กรณีน้ำดื่มจากเครื่องจำหน่ายอัตโนมัติในรูปแบบต่างๆ หรือการให้บริการตู้น้ำดื่มหยอดเหรียญ เนื่องจากคำอธิบายไม่ชัดเจน จึงทำให้ผู้ประกอบกิจการบางรายตีความว่าไม่เข้าข่ายกิจการดังกล่าวข้างต้นและไม่ยินยอมขออนุญาตก่อนประกอบกิจการ หรือกรณีหมู่บ้านจัดสรรที่ทำระบบน้ำประปาให้บริการในหมู่บ้านเข้าข่ายกิจการข้อนี้หรือไม่

- กิจการข้อ “๓(๒๐) การตาก การหมัก การดองผัก ผลไม้ หรือพืชอย่างอื่น ยกเว้นการผลิต เพื่อบริโภคในครัวเรือน” มีปัญหาการตีความว่า น้ำหมักชีวภาพ เข้าข่ายกิจการข้อนี้หรือไม่

- กิจการข้อ “๓(๒๑) การผลิต การบรรจุใบชาแห้ง ชาผงหรือเครื่องดื่มชนิดผงอื่นๆ” มีปัญหาการตีความว่า กรณีชาสมุนไพร ชาใบหม่อน มะตูมแห้ง ดอกเก๊กฮวยแห้ง เข้าข่ายกิจการข้อนี้หรือไม่

- กิจการข้อ “๓(๒๒) การผลิตไอศกรีม ยกเว้นการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน” มีปัญหาการตีความว่า กรณีหวานเย็นที่บรรจุในภาชนะรูปแบบต่างๆ แช่แข็ง หรือกรณีสถานที่หรือแหล่งกระจายไอศกรีมที่ให้รถเล็กๆ มารับไปขายปลีก เข้าข่ายกิจการข้อนี้หรือไม่

- กิจการข้อ “๓(๒๔) การประกอบกิจการห้องเย็น แช่แข็งอาหาร” ควรเขียนคำอธิบายขอบเขตความหมายให้ชัดเจนว่ามีลักษณะการประกอบกิจการอย่างไรบ้าง ครอบคลุมการให้บริการแช่แข็งอาหารทุกประเภททั้งสัตว์และพืชใช่หรือไม่ และหมายความรวมถึงการแช่แข็งผลิตภัณฑ์ตามร้านจำหน่ายอาหารหรือห้างสรรพสินค้า ด้วยหรือไม่

- กิจการข้อ “๕(๔) การสีข้าวด้วยเครื่องจักร” และกิจการข้อ “๕(๖) การขัด การกระเทาะ การบดเมล็ดพืช การนวดข้าวด้วยเครื่องจักร” มีปัญหาการตีความว่า กรณีรถสีข้าว หรือการสะสมข้าวไว้เพื่อจำหน่าย เข้าข่ายกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพข้อใดหรือไม่

- กิจการข้อ “๕(๗) การผลิต การสะสมปุ๋ย” มีปัญหาการตีความและขอบเขตความหมายว่า รวมถึงการทำปุ๋ยหมักชีวภาพด้วยหรือไม่ และครอบคลุมถึงการสะสมปุ๋ยบรรจุถุงไว้เพื่อจำหน่ายด้วยหรือไม่

- กิจการข้อ “๕(๙) การตาก การสะสมหรือการขนถ่ายมันสำปะหลัง” มีปัญหาการตีความและขอบเขตความหมาย ที่ไม่สามารถตีความได้ครอบคลุมถึงกรณีการขนถ่ายผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์ของมันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด และพืชผลทางการเกษตรอื่นๆ ซึ่งมีผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนและก่อให้เกิดปัญหาเหตุรำคาญเรื่องฝุ่นละออง

- กิจการข้อ “๗(๕) การผลิต การซ่อม การอัดแบตเตอรี่” มีปัญหาการตีความและขอบเขตความหมายว่าให้หมายความรวมถึงการซ่อมโทรศัพท์มือถือ หรือการสะสมแบตเตอรี่โทรศัพท์มือถือไว้เพื่อจำหน่ายด้วยหรือไม่

- กิจการข้อ “๘(๓) การประดิษฐ์ไม้ หวายเป็นสิ่งของด้วยเครื่องจักร หรือการพ่น การทาสารเคลือบเงาสี หรือการแต่งสำเร็จผลิตภัณฑ์จากไม้หรือหวาย” มีปัญหาการตีความและขอบเขตความหมายว่า กรณีการผลิตผลิตภัณฑ์ภัณฑ์จากชานอ้อย เช่น ถ้วยที่ทำจากชานอ้อย เป็นต้น เข้าข่ายกิจการข้อนี้หรือไม่

- กิจการข้อ “๘(๘) การเผาถ่าน หรือการสะสมถ่าน” มีปัญหาการตีความและขอบเขตความหมาย เนื่องจากปัจจุบันมีการเผาน้ำส้มควันไม้ซึ่งมีผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนและมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ควรเพิ่มข้อความให้มีขอบเขตความหมายที่ครอบคลุมถึงลักษณะการประกอบกิจการที่คล้ายคลึงกันโดยเพิ่มข้อความ “หรือการเผาวัตถุอื่นในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน”

- กิจการข้อ “๙(๒) การประกอบกิจการอาบ อบ นวด เว้นแต่เป็นการให้บริการใน ๙(๑) หรือในสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล” มีปัญหาการตีความและขอบเขตความหมายว่า กรณีการนวดแผนไทย นวดจับเส้น หรือเก้าอี้นวดไฟฟ้า เข้าข่ายกิจการข้อนี้หรือไม่ หรือเข้าข่ายกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพข้ออื่นใดหรือไม่

- กิจการข้อ “๙(๕) การประกอบกิจการหอพัก อาคารชุดให้เช่า ห้องเช่า ห้องแบ่งเช่า หรือกิจการอื่นในทำนองเดียวกัน” มีปัญหาการตีความคำว่า “อาคารชุดให้เช่า” “อพาร์ทเม้น” “แมนชั่น” ผู้ปฏิบัติงานไม่มั่นใจว่าความหมายเหมือนกันหรือแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

- กิจการข้อ “๙(๗) การจัดให้มีการแสดงดนตรี เต้นรำ รำวง รองแง็ง ดิสโก้เธค คาราโอเกะ หรือการแสดงอื่นๆ ในทำนองเดียวกัน” มีปัญหาในการตีความว่า กรณีมีการแสดงดนตรีในร้านอาหารซึ่งไม่มีการเรียกเก็บเงินค่าบริการเพิ่มเติม หรือตู้คาราโอเกะแบบหยอดเหรียญ เข้าข่ายกิจการข้อนี้หรือไม่

(๒) ปัญหาอุปสรรคในด้านวิชาการ ดังนี้

- กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพบางประเภทยังไม่มีหลักเกณฑ์ทางวิชาการหรือค่ามาตรฐานทางวิชาการเพื่อใช้อ้างอิงประกอบการตรวจพิจารณาอนุญาตหรือการออกคำสั่งทางปกครองสำหรับเจ้าพนักงานท้องถิ่น ซึ่งเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการบังคับใช้กฎหมายอย่างมาก เจ้าหน้าที่ต้องใช้ดุลยพินิจทำให้ไม่มีมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ยกตัวอย่างเช่น “กิจการข้อ ๑๓(๖) การประกอบกิจการโกดังสินค้า” “กิจการข้อ ๙(๑๓) การประกอบ

กิจการสนามกอล์ฟหรือสนามฝึกซ้อมกอล์ฟ” ยังไม่มีข้อมูลทางวิชาการหรือคำอธิบายรายละเอียดกิจกรรม ความเสี่ยงหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการ ผู้ประกอบการจึงไม่เข้าใจว่ากิจการดังกล่าวจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพอย่างไร ซึ่งเป็นปัญหาอุปสรรคสำหรับเจ้าหน้าที่ในการสืบค้นข้อมูลเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจต่อผู้ประกอบกิจการ หรือกรณีการประกอบกิจการที่เกี่ยวกับสถานบันเทิง ร้านอาหารที่มีการแสดงดนตรี และคาราโอเกะ ซึ่งมักจะมีปัญหาเรื่องร้องเรียนเหตุรำคาญที่เกิดจากการประกอบกิจการ เช่น เสียงดัง กลิ่นเหม็น ซึ่งยังขาดหลักเกณฑ์ทางวิชาการในการควบคุมดูแลกิจการประเภทดังกล่าว

ดังนั้น จึงเสนอให้จัดทำหลักเกณฑ์ทางวิชาการที่มีเนื้อหาแสดงรายละเอียดกิจกรรมการให้บริการหรือกระบวนการผลิต ความเสี่ยงหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการ รวมทั้งหลักการควบคุมป้องกันปัญหาผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนและสิ่งแวดล้อมหรือหลักเกณฑ์เฉพาะที่ผู้ประกอบกิจการต้องปฏิบัติเพื่อควบคุมดูแลการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพให้ครบทุกประเภทกิจการตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด เนื่องจากปัจจุบันมีเพียงหลักเกณฑ์กว้างๆ ซึ่งไม่สามารถนำไปปฏิบัติในการควบคุมดูแลการประกอบกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการกำหนดค่ามาตรฐานเหตุรำคาญ และค่ามาตรฐานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมต่างๆ เช่น ค่ามาตรฐานเรื่องกลิ่นจากการประกอบอาหาร ค่ามาตรฐานเสียงดังรบกวนเป็นเหตุรำคาญ เป็นต้น

- ราชการส่วนท้องถิ่นขาดองค์ความรู้ทางวิชาการ เครื่องมือตรวจวัด และประสบการณ์ในการทำงาน เนื่องจากบางกิจการมีเรื่องร้องเรียนเหตุรำคาญซึ่งต้องใช้หลักเกณฑ์ทางวิชาการประกอบการตรวจพิจารณา และต้องมีเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์เพื่อใช้ในการตรวจสอบ เช่น เครื่องวัดเสียง เครื่องวัดฝุ่นละออง รวมทั้งเทคนิคการปรับปรุงแก้ไขปัญหาเฉพาะเรื่องทางด้านสิ่งแวดล้อม

- ยังไม่มีหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในแต่ละประเภท ทำให้เกิดปัญหาในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากกิจการบางแห่งมีขนาดเล็ก รายได้จากการประกอบการน้อย แต่ต้องเสียค่าธรรมเนียมเท่ากับกิจการลักษณะเดียวกันที่มีขนาดใหญ่ จึงทำให้ไม่สามารถเก็บค่าธรรมเนียมในกิจการนี้ได้

(๓) ปัญหาอุปสรรคในด้านมาตรการทางกฎหมาย ดังนี้

- กิจการบางประเภทต้องพิจารณาว่ากฎหมายใดเป็นหลักหรือควรอ้างอิงกฎหมายอื่นๆ หรือไม่ เช่น “กิจการข้อ ๙(๔) การประกอบกิจการโรงแรมหรือกิจการอื่นในทำนองเดียวกัน” กรณีนี้ ผู้ประกอบกิจการโรงแรมต้องขออนุญาตตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. ๒๕๔๗ ก่อน ถึงจะมาขออนุญาตกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ใช่หรือไม่ ควรมีคำแนะนำหรือแนวทางปฏิบัติสำหรับราชการส่วนท้องถิ่นว่าควรปฏิบัติอย่างไร

- กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพบางประเภทเกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ เช่น กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมายว่าด้วยการผังเมือง กฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย กฎหมายว่าด้วยโรงงาน เป็นต้น ซึ่งต้องพิจารณากฎหมายอื่นประกอบการอนุญาตด้วย โดยต้องไม่ขัดหรือแย้งกัน แต่ยังไม่มีคำแนะนำหรือแนวทางปฏิบัติสำหรับกิจการแต่ละประเภทที่ชัดเจนแก่เจ้าหน้าที่

- การควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรการในการควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๔๕ และเกี่ยวโยงกับกฎกระทรวง

ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งในสภาวะความเป็นจริง การประกอบกิจการหลายประเภทได้มีการดำเนินกิจการอยู่ก่อนแล้ว เมื่อผู้ประกอบกิจการมายื่นขอรับใบอนุญาตจึงทำให้ไม่สามารถออกใบอนุญาตประกอบกิจการได้เนื่องจากไม่เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ทำให้เกิดการประกอบกิจการโดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นจำนวนมาก

- กฎหมายมีการซ้ำซ้อนกัน ทำให้การดำเนินงานในเรื่องเดียวกันต้องใช้กฎหมายหลายฉบับและบุคลากรในหลายด้านมาทำงานในเรื่องเดียวที่ซ้ำซ้อนกันอยู่ เช่น กรณีสถานบริการที่มีสถานที่อาบน้ำ นวด หรืออบตัว และมีผู้ให้บริการ ต้องขออนุญาตจัดตั้งสถานบริการต่อผู้ว่าราชการจังหวัดตามพระราชบัญญัติ สถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙ (แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๔๖) และยังต้องขออนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๐) ซึ่งเจ้าหน้าที่ของราชการส่วนจังหวัดได้ท้วงติงมาว่าทำไมต้องออกใบอนุญาตซ้ำซ้อนกันหลายใบ

- กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพบางประเภทเข้าข่ายต้องขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานด้วย โดยปัจจุบันได้มีการถ่ายโอนภารกิจตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานบางประเภทให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการ ซึ่งยังเกิดความสับสนในทางปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ราชการส่วนท้องถิ่นในการเชื่อมโยงการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

- อำนาจในการเปรียบเทียบคดีของราชการส่วนท้องถิ่นมีจำกัด ทำให้ต้องส่งเรื่องการเปรียบเทียบคดีไปยังคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีในเขตจังหวัดซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ซึ่งขั้นตอนการดำเนินการเปรียบเทียบคดีมีความล่าช้ามากทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร อีกทั้ง กฎหมายไม่มีการระบุอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายให้ชัดเจนว่า ผู้ใดทำหน้าที่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีระดับจังหวัด จึงทำให้ไม่มีผู้รับผิดชอบหลักในการทำหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีระดับจังหวัด รวมถึงการวางแผนปฏิบัติงาน โครงการหรือกิจกรรมและงบประมาณสำหรับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีระดับจังหวัด ซึ่งอาจทำให้การดำเนินงานล่าช้าและไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร

- ประชาชนหรือผู้ประกอบกิจการส่วนใหญ่ยังไม่รู้สิทธิและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และยังไม่ทราบว่ามีข้อกำหนดของท้องถิ่น จึงไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย อีกทั้ง บทกำหนดโทษและค่าปรับจำนวนน้อยทำให้ผู้ประกอบกิจการไม่เกรงกลัวกฎหมาย ไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่และไม่มาขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น นอกจากนี้ ผู้ประกอบกิจการบางรายที่มีใบอนุญาตตามกฎหมายอื่นแล้ว เช่น มีใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรมแล้ว ทำให้ผู้ประกอบกิจการไม่เห็นความสำคัญและเพิกเฉยต่อการขอใบอนุญาตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนดของท้องถิ่นซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

(๔) ปัญหาอุปสรรคในด้านอื่นๆ ดังนี้

- ผู้ประกอบกิจการบางรายเป็นผู้มีอิทธิพลหรือเป็นเครือญาติของนักการเมืองท้องถิ่นทำให้เจ้าหน้าที่ไม่กล้าบังคับใช้กฎหมาย อีกทั้งผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารหน่วยงานยังมีนโยบายในการบังคับใช้กฎหมายไม่ชัดเจน การบังคับใช้กฎหมายกับประชาชนยังไม่เข้มงวด

- ราชการส่วนท้องถิ่นขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ด้านกฎหมาย หรือไม่มีวุฒิการศึกษาด้านกฎหมาย ขาดความรู้ความชำนาญในการยกร่างข้อกำหนดของท้องถิ่น ซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ได้มีการออก

ข้อกำหนดของท้องถิ่นและบังคับใช้มานานแล้ว และยังมิได้มีการยกร่างขึ้นใหม่ จึงยังไม่ครอบคลุมกิจการทุกประเภทตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ทำให้ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นไม่สามารถควบคุมกำกับดูแลการประกอบกิจการที่เกิดขึ้นใหม่ได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง

- ราชการส่วนท้องถิ่นหลายแห่งขาดแคลนบุคลากรหรือบางแห่งไม่มีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขโดยตรง จึงทำให้การดำเนินงานในการตรวจตราและกำกับดูแลการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอาจมีความล่าช้า

- ขาดการชี้แจงทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ เนื่องจากมีกรณีตัวอย่างที่ผู้ประกอบกิจการโรงแรมไปขอใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรมแล้วเจ้าหน้าที่แจ้งผู้ประกอบการว่าไม่ต้องมาขอใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นอีก อาจเพราะไม่รับทราบว่ากิจการโรงแรมต้องมาขออนุญาตกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ จากเจ้าพนักงานท้องถิ่นด้วย ทำให้ราชการส่วนท้องถิ่นต้องทำความเข้าใจกับผู้ประกอบการยากขึ้น

- ควรให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขกับเจ้าพนักงานสอบสวนด้วย เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

- ประชาชนบางรายมักจะอ้างว่าไม่รู้กฎหมาย อีกทั้ง การบังคับใช้กฎหมายกับประชาชนบางกลุ่มมีปัญหาอุปสรรคและยุ่งยากมาก เนื่องจากประชาชนหรือผู้ประกอบกิจการแต่ละรายมีความแตกต่างกัน ทั้งด้านอาชีพ อายุ การศึกษา ประสบการณ์และความเชื่อที่แตกต่างกัน จึงมีประชาชนหรือผู้ประกอบกิจการบางส่วนยอมรับและถือปฏิบัติตามกฎหมาย แต่ก็มีบางส่วนเล็กน้อยที่ไม่ให้ความร่วมมือกับทางราชการ

- ประชาชนในเขตเทศบาลเล็กๆ ส่วนใหญ่จะประกอบกิจการในครัวเรือน ประกอบกับราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดค่าธรรมเนียมใบอนุญาตไม่เหมาะสมกับขนาดกิจการ ทำให้ประชาชนที่ประกอบกิจการในครัวเรือนไม่มายื่นขอรับใบอนุญาตและไม่ชำระค่าธรรมเนียม

๕) บทเรียนที่ได้รับจากการจัดการความรู้(ถอดบทเรียน) หรือผลการทดลองใช้นวัตกรรม

จากการศึกษาและถอดบทเรียนการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแนวทางหรือวิธีปฏิบัติสำหรับการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายที่แตกต่างกันซึ่งอาจขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้าน เช่น ความรู้ความสามารถ ทักษะความชำนาญและประสบการณ์ในการทำงานของเจ้าหน้าที่แต่ละบุคคล วิธีการสร้างความสัมพันธ์ภาคีเครือข่าย เป็นต้น โดยสรุปแนวทางหรือวิธีปฏิบัติสำหรับการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ได้ดังนี้

(๑) ปฏิบัติงานโดยยึดข้อกำหนดของท้องถิ่นเป็นหลัก ยึดกฎกระทรวง และปฏิบัติตามคำแนะนำของคณะกรรมการสาธารณสุข ดำเนินการให้เป็นไปตามหลักวิชาการสุขาภิบาลและดำเนินการให้เป็นไปตามกระบวนการหรือขั้นตอนของกฎหมายโดยเคร่งครัดมากที่สุด โดยปฏิบัติตามคู่มือแนวทางการใช้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ศึกษาคำนิยามและขอบเขตความหมายของประเภทกิจการต่างๆ และศึกษาแนวทางการบังคับใช้กฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๒) การชี้แจงเกี่ยวกับปัญหา ผลกระทบ และความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการต่อผู้ประกอบกิจการ พนักงาน รวมถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือผู้พักอาศัยบริเวณข้างเคียง หากไม่ได้รับการควบคุมดูแลการประกอบกิจการให้เป็นไปตามกฎหมาย

(๓) ชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนและผู้ประกอบกิจการ โดยเชิญผู้ประกอบกิจการมาปรึกษาหารือข้อปัญหาอุปสรรคพร้อมแนะแนวทางร่วมกัน รวมถึงการประชาสัมพันธ์ผ่านตัวแทนหรือผู้นำในชุมชน

(๔) ใช้วิธีประสานงานเจรจาขอความร่วมมือหลายๆ ครั้งจนกว่าผู้ประกอบกิจการจะให้ความร่วมมือ

(๕) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่มักจะดำเนินการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าตามบริบท

(๖) ปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่หรือบุคลากรภายในองค์กร เช่น ปรึกษาหัวหน้างานหรือผู้บังคับบัญชาระดับสูงขึ้นไปตามลำดับชั้น นักกฎหมายหรือนิติกรของเทศบาล ปรึกษาสำนักการช่างของเทศบาลเกี่ยวกับการประกอบกิจการที่เกี่ยวกับการก่อสร้างหรือเกี่ยวกับการควบคุมอาคาร รวมถึงวิธีการคำนวณกำลังม้าเครื่องจักรที่ใช้ในการประกอบกิจการ เป็นต้น

(๗) ปรึกษาหารือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น การประสานงานไปยังอุตสาหกรรมจังหวัด เพื่อขอคำแนะนำ ทำหนังสือขอหารือไปที่ศูนย์อนามัย สอบถามแนวทางหรือวิธีปฏิบัติจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นค้างเคียงที่มีประสบการณ์ และการสอบถามกับทางศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข เป็นต้น

(๘) ประสานการดำเนินงานร่วมกันกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยประสานงานกับเจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อุตสาหกรรมจังหวัด เพื่อร่วมดำเนินการตรวจสอบสถานประกอบกิจการ

(๙) ศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเองจากอินเตอร์เน็ตและแหล่งข้อมูลต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาอนุญาตประกอบกิจการ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการสืบค้นจึงทำให้การดำเนินงานเกิดความล่าช้าบ้างในบางครั้ง

(๑๐) พัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่เพื่อให้สามารถอธิบายรายละเอียดตามหลักวิชาการ และข้อกฎหมายเพื่อตอบข้อซักถามของผู้ประกอบกิจการและประชาชน และสามารถโน้มน้าวให้ผู้ประกอบกิจการหรือประชาชนทั่วไปให้ความร่วมมือกับส่วนราชการในการปฏิบัติตามกฎหมาย

๖) ข้อสรุปและแนวทางการขยายผล

<u>สรุปประโยชน์ที่ได้จากการศึกษานำไปสู่</u>

(๑) ข้อเสนอประกอบการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘

(๒) คู่มือแนวทางการควบคุมการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

<u>ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนากฎหมาย</u>

(๑) กรณีที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดประเภทกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์ทางวิชาการ หรือแนวทางปฏิบัติสำหรับการควบคุมดูแลกิจการแต่ละประเภทที่มีรายละเอียดชัดเจนในทุกกิจการควบคู่กับการประกาศกำหนด

ประเภทกิจการด้วย เพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับราชการส่วนท้องถิ่นในการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายได้อย่างถูกต้องและมีมาตรฐาน

(๒) การปรับปรุงแก้ไขและประกาศกำหนดประเภทกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ นอกจากประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วควรมีหนังสือแจ้งเวียนแนวทางการดำเนินงานไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้มีการปรับปรุงข้อกำหนดของท้องถิ่น พร้อมกับแนวทางการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้สอดคล้องกับกิจการแต่ละประเภท หรือจัดให้มีการประชุมเพื่อชี้แจงแนวทางในการดำเนินงานให้แก่เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจะได้ปฏิบัติงานเป็นมาตรฐานเดียวกัน

(๓) ควรจัดทำรูปแบบหลักเกณฑ์ทางวิชาการ หรือ check list รายการสำคัญที่จะต้องตรวจสอบความเสี่ยงหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตหรือการให้บริการสำหรับกิจการแต่ละประเภท โดยควรจัดทำในรูปแบบที่ง่ายและกระชับเพื่ออำนวยความสะดวกให้เจ้าหน้าที่ใช้เป็นเครื่องมือประกอบการตรวจแนะนำสถานประกอบกิจการเพื่อประกอบการพิจารณาการออกใบอนุญาต

(๔) การประกอบกิจการขนาดใหญ่ หรือกิจการประเภทที่มีความเสี่ยงหรือผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมรุนแรง หรือมีความเสี่ยงส่งผลกระทบในวงกว้าง ควรมีการกำหนดไว้ในกฎหมายโดยให้มีการทำรายงานความเสี่ยงผลกระทบต่อสุขภาพ (HIA) และต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อประกอบการพิจารณาอนุญาตของราชการส่วนท้องถิ่นด้วย

(๕) การบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายโดยเฉพาะการเปรียบเทียบคดีมีกระบวนการหรือขั้นตอนในการปฏิบัติงานหลายขั้นตอนมาก ควรมีการปรับปรุงให้กระชับเพื่อให้ราชการส่วนท้องถิ่นสามารถปฏิบัติได้ โดยใช้ระยะเวลาที่สั้นขึ้น

(๖) ควรปรับปรุงกฎหมายโดยกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งต้องมีบุคลากร ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการบังคับใช้กฎหมายนี้โดยตรงและมีคุณสมบัติตามที่รัฐมนตรีว่าการประทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด และกำหนดให้มีค่าตอบแทนสำหรับเจ้าพนักงานผู้ปฏิบัติงานในการดำเนินงาน โดยได้รับเงินส่วนแบ่งจากค่าปรับร้อยละยี่สิบจากการเปรียบเทียบคดี

(๗) ราชการส่วนท้องถิ่นขาดแคลนบุคลากร และส่วนใหญ่จะมีแต่ลูกจ้างตามภารกิจหรือลูกจ้างโครงการซึ่งไม่ใช่พนักงานส่วนท้องถิ่น จึงไม่สามารถแต่งตั้งเป็น “ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น” ทำให้ไม่มีอำนาจหน้าที่ตรวจแนะนำตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข อีกทั้งยังไม่สามารถนำมาเป็นหลักฐานประกอบการดำเนินคดีตามกฎหมายได้ ดังนั้นควรปรับปรุงกฎหมายในประเด็นนี้ด้วย

(๘) ควรปรับปรุงกฎหมายให้ราชการส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดของท้องถิ่นยกเว้นค่าธรรมเนียมใบอนุญาตได้ในบางกรณีโดยกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการปฏิบัติให้ชัดเจนด้วย เช่น กรณีการประกอบกิจการที่เป็นวิสาหกิจชุมชนหรือ Otopซึ่งราชการส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างรายได้สำหรับคนในชุมชนและควรยกเว้นค่าธรรมเนียม เป็นต้น

<u>ข้อเสนอแนะด้านอื่นๆ</u>

(๑) แม้ว่าพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ จะใช้บังคับมานานแล้ว แต่ประชาชนจำนวนมากยังไม่รู้จักและไม่เข้าใจว่าต้องขออนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพต่อราชการส่วนท้องถิ่น และ

มักจะบ่นว่าหน่วยงานราชการทำงานซ้ำซ้อนกัน ดังนั้น หน่วยงานส่วนกลางควรมีการประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจและให้ความรู้กฎหมายกับประชาชนให้มากขึ้น โดยเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์และชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชน รวมถึงการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้คำนิยามหรือความหมายของกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพแต่ละประเภทเพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกอบกิจการดังกล่าว นอกจากนี้ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย ไม่ควรให้ความรู้เฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น เช่น เจ้าพนักงานสอบสวน คณะกรรมการเปรียบเทียบคดี เป็นต้น

(๒) ควรมีคู่มือหรือเอกสารคำอธิบายกฎหมายในแต่ละมาตราพร้อมยกกรณีตัวอย่าง หรือ คู่มือรวมตัวอย่างแนวทางปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ในกรณีที่มีปัญหาอุปสรรคในการบังคับใช้มาตรการกฎหมาย คู่มือเทคนิคการตรวจแนะนำ การเจรจาไกล่เกลี่ย เทคนิคในการนำกฎหมายไปปรับใช้โดยมิให้กระทบกระเทือนต่อการประกอบอาชีพของผู้ประกอบกิจการหรือสรุปบทเรียนการนำกฎหมายไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับอำนาจหน้าที่ของผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่และเกิดความเชื่อมั่นของผู้บริหารท้องถิ่น

(๓) อปท. ต้องการให้ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุขหรือกรมอนามัยดำเนินการจัดฝึกอบรมการบังคับใช้กฎหมายให้กับผู้รับผิดชอบงานตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขในราชการส่วนท้องถิ่นที่สนใจลงทะเบียนสมัครเข้าร่วมอบรม โดยอาจจัดเป็นหลักสูตรระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง พร้อมมอบใบประกาศนียบัตรรับรอง เนื่องจากผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขส่วนใหญ่ จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีในด้านสาธารณสุข ดังนั้น ทำให้การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับข้อกฎหมาย ยังขาดประสบการณ์และความชำนาญ และยังขาดความมั่นใจในการบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

(๔) ผู้บริหารและนิติกรในหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งไม่มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ดังนั้น ควรให้หน่วยงานอื่นร่วมตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นด้วย เช่น สาธารณสุขจังหวัด ท้องถิ่นจังหวัด สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น

(๕) ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุขหรือกรมอนามัยควรพัฒนาเครือข่ายเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข จัดทำทำเนียบเครือข่ายและพัฒนาช่องทางการประสานงานเครือข่ายเพื่อและเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การบังคับใช้กฎหมาย ควรมีการสร้างเครือข่ายระดับจังหวัดสร้างทำเนียบการประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการประสานการดำเนินงานร่วมกันที่สะดวก รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

(๖) กรณีการตรวจสอบสถานประกอบกิจการที่ต้องมีการใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามหลักวิชาการ ควรให้มีหน่วยงานส่วนกลางหรือศูนย์อนามัยให้การสนับสนุน เนื่องจากราชการส่วนท้องถิ่นบางแห่งยังขาดเครื่องมือและไม่มีความชำนาญในการปฏิบัติงาน

๗) ข้อเสนอแนะและวิธีการนำไปใช้ประโยชน์ในวงกว้าง

(๑) เผยแพร่/ประชาสัมพันธุ์กฎหมายและคู่มือผ่านช่องทางต่างๆ การขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายผ่านกลไกคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด คณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร เพื่อส่งเสริมให้เกิดการนำกฎหมายไปใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งติดตามทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายเพื่อปรับปรุงบทบัญญัติกฎหมายให้ก้าวทันต่อสภาวการณ์ที่เปลี่ยนแปลง

(๒) กำหนดค่ามาตรฐานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม มาตรฐานเหตุรำคาญ รวมถึงหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจประเมินสุขลักษณะของสถานประกอบกิจการให้ครบทุกประเภทกิจการ

(๓) ส่งเสริมให้ อปท. ออกข้อบัญญัติของท้องถิ่นและบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง รวมถึงการประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายโดยประเมินการรับรู้สิทธิและหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองด้วย

(๔) ส่งเสริมให้ผู้ประกอบกิจการและประชาชนมีความรอบรู้ในสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายด้วยการเขียนบทบัญญัติกฎหมายให้ชัดเจน พัฒนาสื่อความรู้สำหรับประชาชนที่เข้าใจง่าย ผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมในการบังคับใช้กฎหมายทุกภาคส่วน อันจะเป็นประโยชน์ในการคุ้มครองสุขภาพประชาชนและอนามัยสิ่งแวดล้อมตามเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

(๕) ประชาสัมพันธ์ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำแนวทางการแก้ไปปัญหาและอุปสรรคที่ได้จากผลการถอดบทเรียนจากการศึกษาครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ในการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพภายในท้องถิ่นตนเองต่อไป

เอกสารหรือภาพประกอบเกี่ยวกับผลงาน

๑) ภาพการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำแนวทางการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ (ในระหว่างวันที่ ๒๔-๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๘ ณ โรงแรม เลอ คาซ่า บางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี)

๒) ภาพการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องต่อคู่มือแนวทางการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ (ในวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๙ ณ ทับขวัญ รีสอร์ท แอนด์ สปา อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี)